

Through Grandpa's Eyes

by Patricia MacLachlan pictures by Deborah Kogan Ray

มองโลกผ่านปู่

แปลโดย "คนชายขอบ"

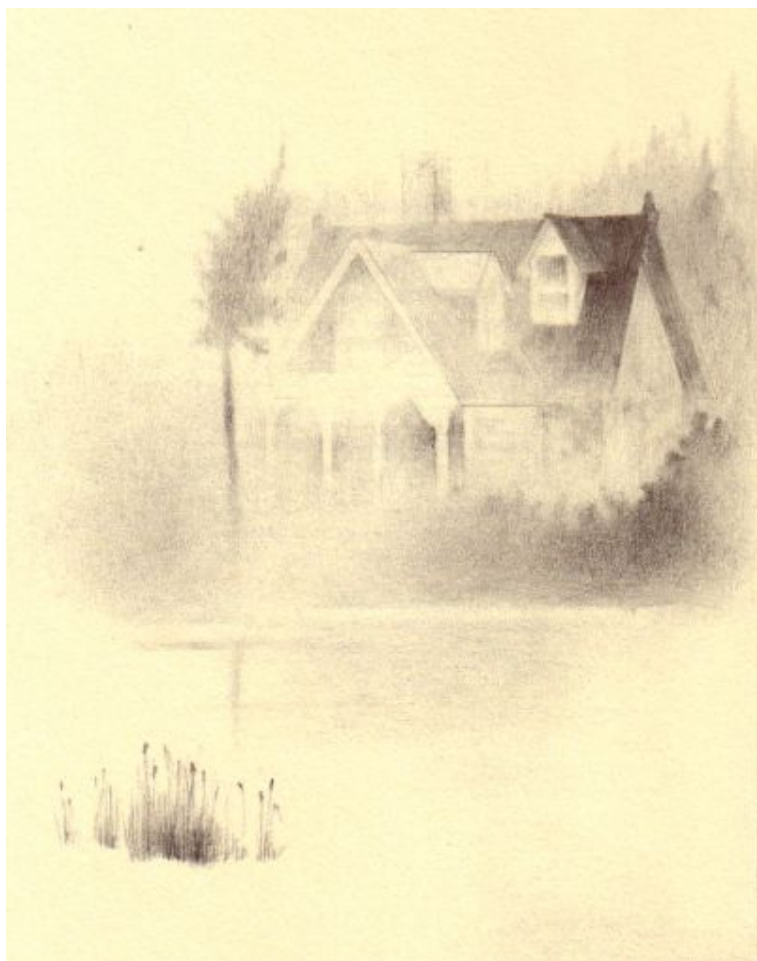
<http://www.fringer.org/>

จากเรื่อง

Through Grandpa's Eyes

โดย Patricia MacLachlan

รูปประกอบโดย Deborah Kogan Ray

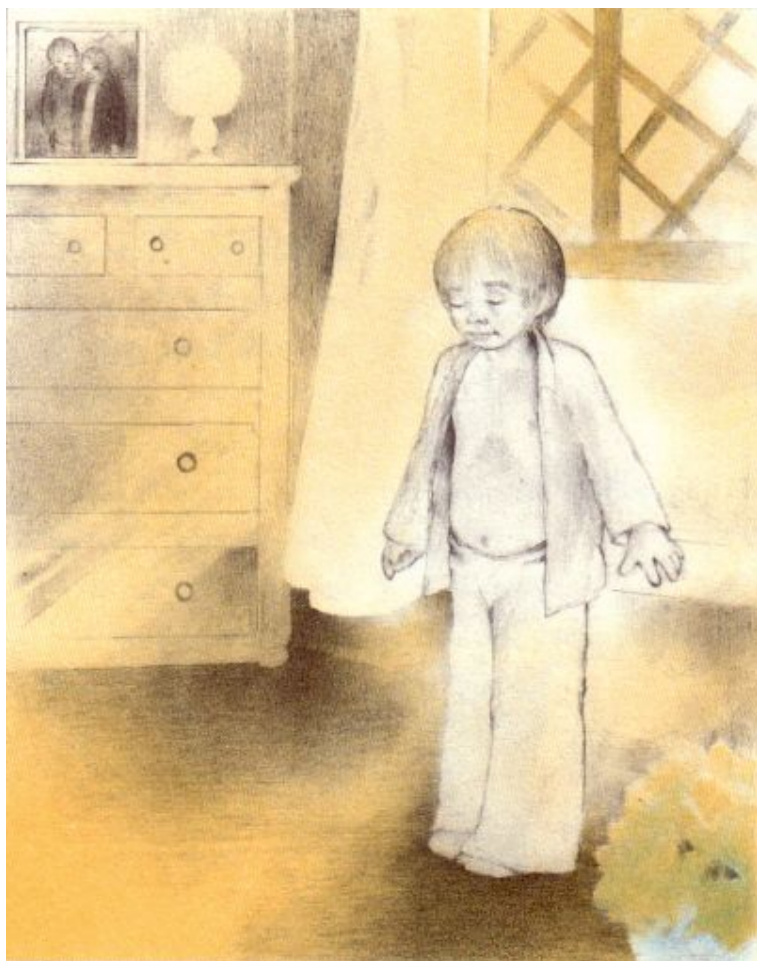
ในบรรดาบ้านทั้งหมดที่ผมรู้จัก ผมชอบบ้านของปู่ที่สุด ปีเตอร์เพื่อนผมมีบ้านหลังใหม่ทำจากแก้ว มีสวนที่ทางเดินรอยกรวดพาวกวนไปมา แม้ก็อยู่บ้านข้างๆ ที่ทำจากไม้ มีห้องเยอะแยะ ทุกห้องมีประตูไม้แกะสลักและลูกบิดประตูทองเหลือง บ้านพวกนี้สวยดี แต่บ้านของปู่เป็นบ้านโปรดของผม เพราะผมเห็นมันผ่านสายตาของปู่

ปู่เป็นคนตาบอด ปู่มองไม่เห็นบ้านอย่างที่ผมเห็น ปู่มีวิธีมองของตัวเอง.

ตอนเช้า แสงอาทิตย์ส่องลอดม่านเข้ามาในตา
ผม ผมมุดเข้าไปในผ้าห่มเพื่อหนีแสง แต่มันก็ตามผม
เข้ามาจนได้ ผมยอมแพ้ สลัดผ้าห่มออก แล้ววิ่งไป
ห้องของปู่

พระอาทิตย์ปลุกปู่คนละแบบกับที่ปลุกผม ปู่บอก
ว่ามันแตะตัวปู่ ปลุกปู่ให้ตื่นด้วย *ไออุ่น* ผมแอบมอง
ผ่านขอบประตู เห็นปู่ตื่นแล้ว กำลังออกกำลังกายตอน
เช้า ก้มๆ เงยๆ ยืดตัวอยู่ตรงขอบเตียง ปู่หยุด และยิ้ม
เพราะได้ยินเสียงผม.

“อรุณสวัสดิ์ จอน”

“ยาไปไหนอะ?”

“หลานไม่รู้รึ?” ปู่ถาม ก้มลงยึดตัวต่อ “หลับตาสิจอน แล้วมองผ่านตาของปู่”

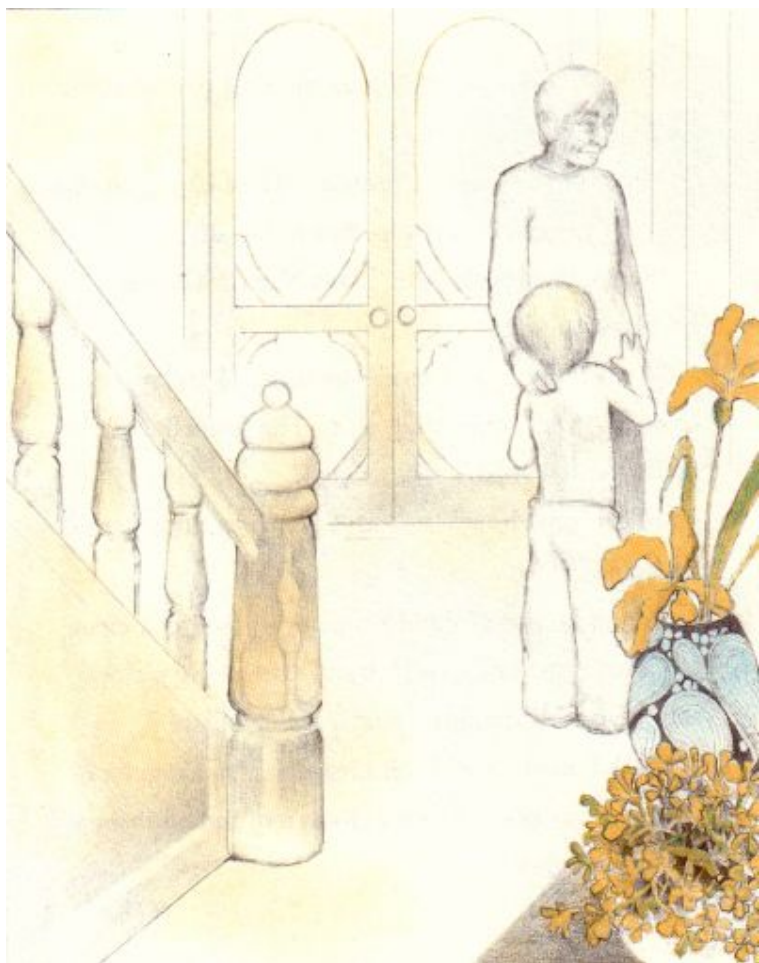
ผมหลับตา จากข้างล่าง ผมได้ยินเสียงหม้อกระทบกัน และเสียงน้ำไหลที่ไม่ได้ยินเมื่อตะกี้

“ยาอยู่ในครัว กำลังเตรียมข้าวเช้าอยู่อะ”

เมื่อผมลืมตาขึ้น ปู่กำลังพยักหน้าให้ผม ปู่เป็นคนตัวสูง ผมสีเทาแก่ ตาของปู่เป็นสีฟ้าคมกริบ แม้ว่าสายตาของปู่จะไม่คมกริบไปด้วย.

ผมยืนออกกำลังกายกับปู่ ยกแขนขึ้นลง แล้วผม
ก็ลองออกกำลังกายแบบตาปัด
“หนึ่ง, สอง,” ปู่นับ “สาม, สี่”
“เดี๋ยวอะ!” ผมร้อง ผมยังทำหนึ่งสองไม่เสร็จ
ตอนที่ปู่ไปสามสี่แล้ว
ผมเซล้มลงบนสี่ข้าง สามครั้ง ปู่หัวเราะเมื่อได้ยิน
เสียงผมหล่นดังตบบนพื้น
“อาหารเข้าพร้อมแล้วจ้ะ!” เสียงย่าเรียกจากชั้น
ล่าง
“ปู่ได้กลิ่นไข่ดาวนะ” ปู่บอก เอาหัวมาชิดกับผม
“ขนมปังปิ้งทาเนยด้วย”.

ราวบันไดเส้นเป็นมันจากรอยนิ้วมือปู่ที่จับตอนเดิน
ขึ้นลง ผมเดินตามหลังปู่ ไลน์วทับรอยเรียบของปู่ไป
เรื่อยๆ

เราเข้าไปในครัว

“ปู่ได้กลิ่นดอกไม้”

“ดอกอะไรล่ะ?” ผมถาม

ปู่ยิ้ม ปู่ชอบเล่นเกมอะไรเอ่ย

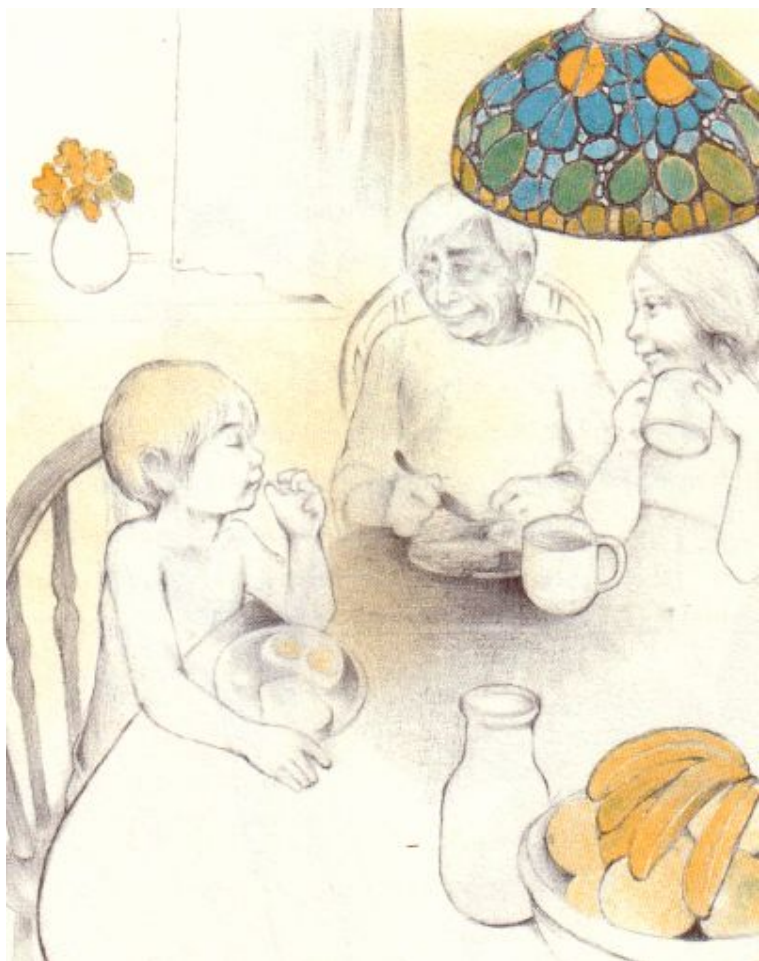
“ไม่ใช่ไวโอลีนนะ จอน ไม่ใช่โบตันด้วย...”

“คาร์เนชั่น!” ผมร้อง ผมก็ชอบเกมอะไรเอ่ย

เหมือนกัน

“เด็กโง่” ปู่หัวเราะ “ดอกดาวเรืองต่างหาก ใช
ไหมย่า?”

ย่าหัวเราะไปกับปู่ด้วย.

“คำถามง่ายไปจ้ะ” ย่าพูด วางจานอาหารเข้าลง
ตรงหน้าเราสองคน

“ไม่ง่ายไปหรอกฮะ” ผมประท้วง “ปุ่รู้ได้ยังไง?
กลิ้งหลายๆ อย่างปนกันอยู่ในอากาศ”

“หลับตาสี จอน” ย่าบอก “บอกย่าซิว่าวันนี้มี
อะไร”

“ผมได้กลิ้งไข่ดาว กลิ้งขนมปังปังด้วย” ผม
หลับตาพูด “แล้วมีอีกอย่าง อะไรซักอย่างที่กลิ้งไม่
หอมเลย”

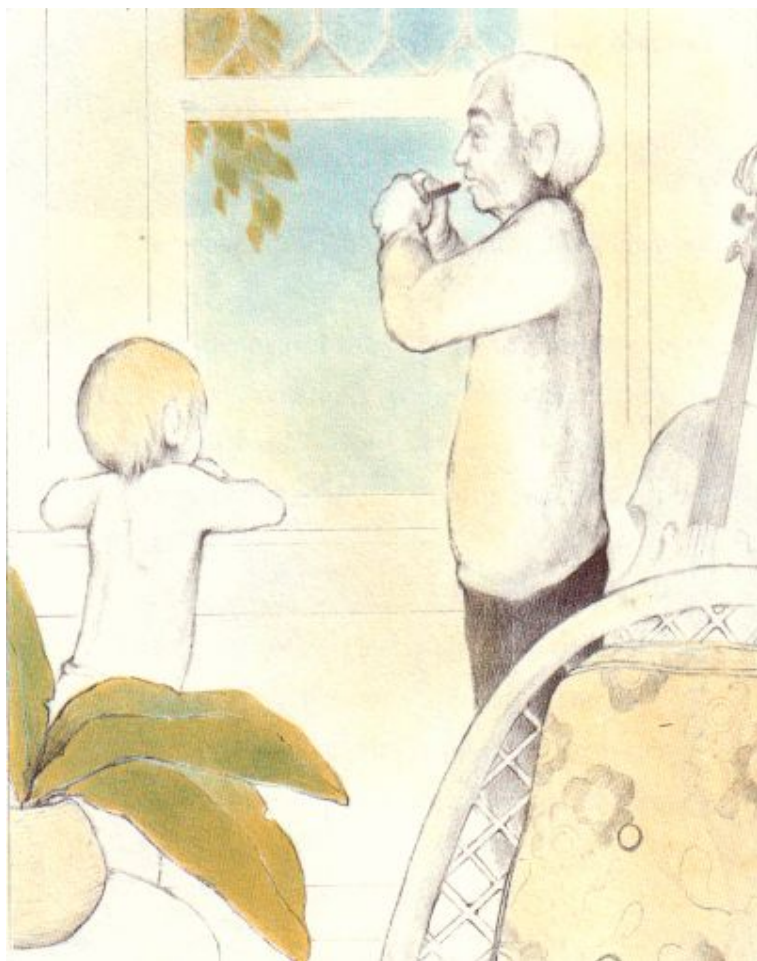
“เจ้า อะไรซักอย่าง นี่แหละ” ย่าอมยิ้ม “คือดอก
ดาวเรือง”

ตอนปุ่กินข้าว จานข้าวของปุ่เป็นนาฬิกา

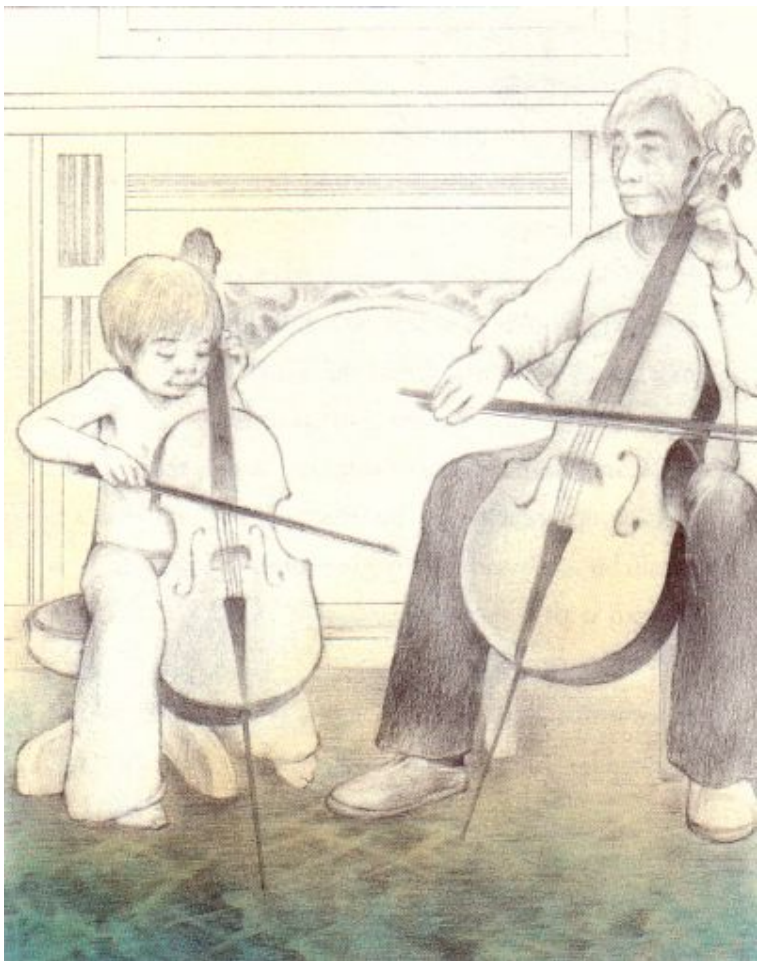
“ไข่สองฟองอยู่ตรงเก้าโมง ขนมปังปังอยู่ตรง
สองโมงจ้ะ” ย่าบอกปุ่ “แล้วก็มีแยม”

“แยมอยู่ตรงหกโมงฮะ” ผมบอกปุ่

ผมทำให้จานผมเป็นนาฬิกาด้วย แล้วกินข้าวผ่าน
ตาของปุ่.

หลังอาหารเช้า ผมตามปู่ผ่านห้องกินข้าว เข้าไป
ในห้องนั่งเล่น ปู่เปิดหน้าต่างให้รู้ว่าวันนี้อากาศเป็น
ยังไง เดินไปที่โต๊ะหยิบกล่องยาสูบขึ้นมา แล้วก็เดิน
ไปที่เชลโลของปู่ตรงมุมห้อง
“เล่นกับปู่ไหม จอน?” ปู่ถาม.

ปู่เทียบเสียงเชลโลของเราสองคนโดยไม่ต้องมอง ผมเล่นโดยดูกระดานโน้ตที่อยู่บนแท่นวางตรงหน้า ผมรู้จักตัวชาร์พ ตัวแฟล็ต ผมเห็นโน้ตเพลงบนกระดานโน้ต แต่ปู่เล่นมันได้เลย เพราะมันอยู่ในนิ้วของปู่ ผมหลับตาแล้วลองเล่นผ่านตาของปู่ ปกติผมต้องไล่นิ้วขึ้นลงตามตัวเชลโล ใกล้เคียงหัวกดตอนเล่นแฟล็ต ใกล้เคียงสะพานตอนเล่นชาร์พ แต่พอตาปิด ไม้เชลโลก็หลุดออกจากสาย

“ฟังนะ” ปู่บอก “ปู่จะเล่นเพลงที่เรียนตอนอายุเท่าหลาน เป็นเพลงโปรดของปู่ตอนนั้น”

ปู่เล่น ผมหยุดฟัง ปู่เรียนรู้เพลงใหม่ๆ ด้วยการฟัง

“เออะ” ปู่พูด “ทีนี้เรามาเล่นด้วยกัน”

“เล่นได้ดีนะ” ปู่พูด เราเล่นด้วยกันแล้ว “แต่ซีชาร์พนะจอน” ปู่หันมาบอกผม “ซี ชาร์พ!”

หลังจากนั้น ย่าเอาดินเหนียวออกมา เตรียมปั้นหัวปู่

“นั่งเฉยๆ สิ” ย่าบ่น

“ไม่ละ” ปู่เลียนเสียงย่า ทำให้เราทุกคนหัวเราะระหว่างที่ย่าทำงาน ปู่หยิบชิ้นไม้ของปู่ออกมา ปู่ถือมันตอนใช้ความคิด คลิ่งนิ้วไปมาบนไม้ ทำให้เกิดรอยเรียบเหมือนราวบันได

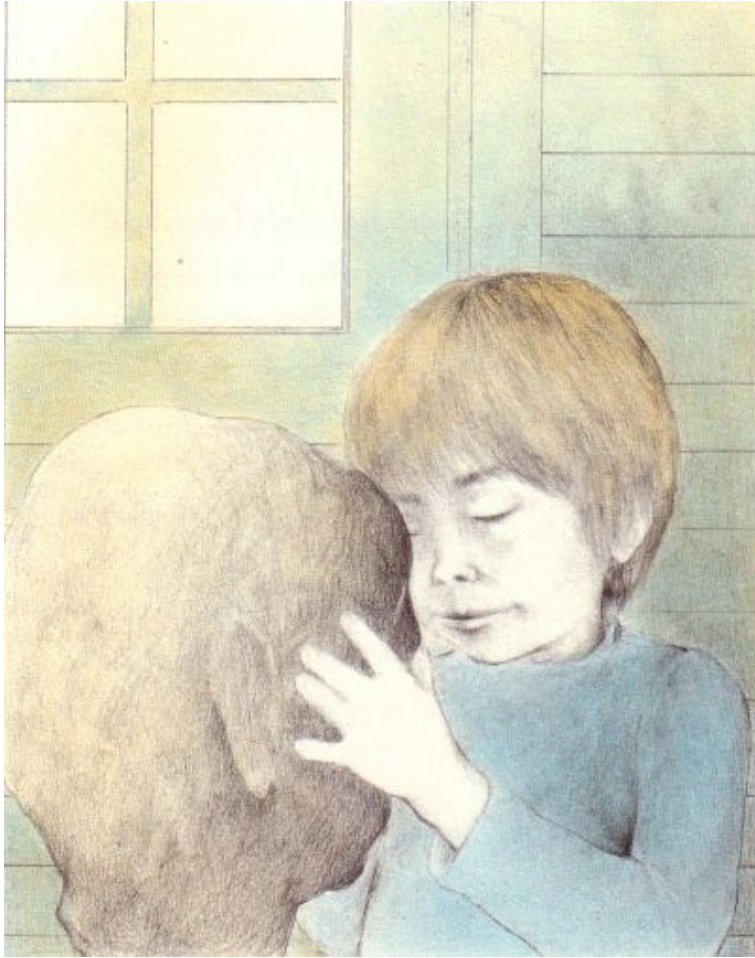
“ผมมีไม้ความคิดด้วยได้ไม้ซะ?” ผมถาม

ปู่ล้วงมือเข้าไปในกระเป๋าเสื้อ โยนไม้เล็กๆ ชิ้นหนึ่งมาทางผม ผมจับมันได้ มันราบเรียบไม่มีสากเลย

“น้ำในแม่น้ำสูงขึ้นนะ” ย่าพูด

ปู่พยักหน้า “เมื่อคืนฝนตกอีกแล้ว ได้ยินเสียงกุกกักในรางน้ำฝนรีเปล่า?”

ตอนปู่กับย่าคุยกัน นิ้วผมเริ่มลากร่องเป็นแม่น้ำบนไม้ความคิด ผมจะเอาไม้นี้ติดกระเป๋าตอนฤดูหนาว ตอนผมไม่อยู่บ้านปู่ ผมจะได้คิดถึงปู่ ย่า และแม่น้ำ.

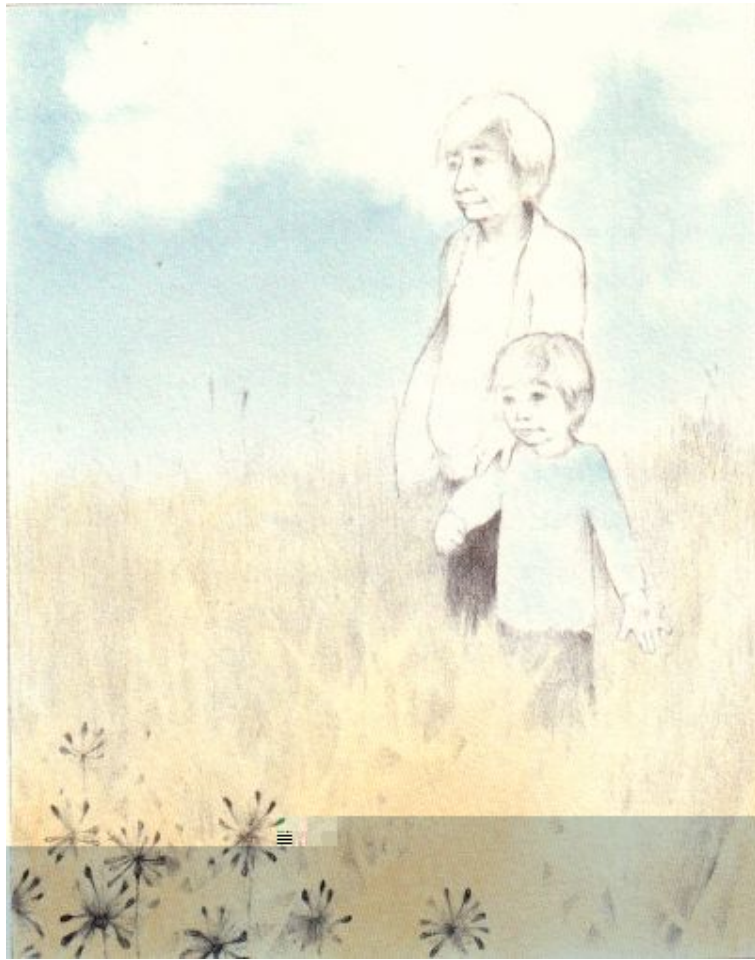

เมื่อย่ำป็นหัวปุ้เสร็จ ปุ้ลากนิ้วไปทั่วๆ รูปป็น อย่าง
แผ่วเบาและว่องไวเหมือนผีเสื้อ

“ดูเหมือนฉันนะ” ปุ้พูด ทำเสียงแปลกใจ
ตาผมบอกอยู่แล้วว่ารูปป็นหน้าเหมือนปุ้ แต่ปุ้
สอนผมให้คลำหน้าปุ้ด้วยนิ้วตรงกลางสามนิ้ว แล้ว
ค่อยคลำรูปป็น

“สมมุติให้นิ้วหlananเป็นน้ำ” ปุ้บอก

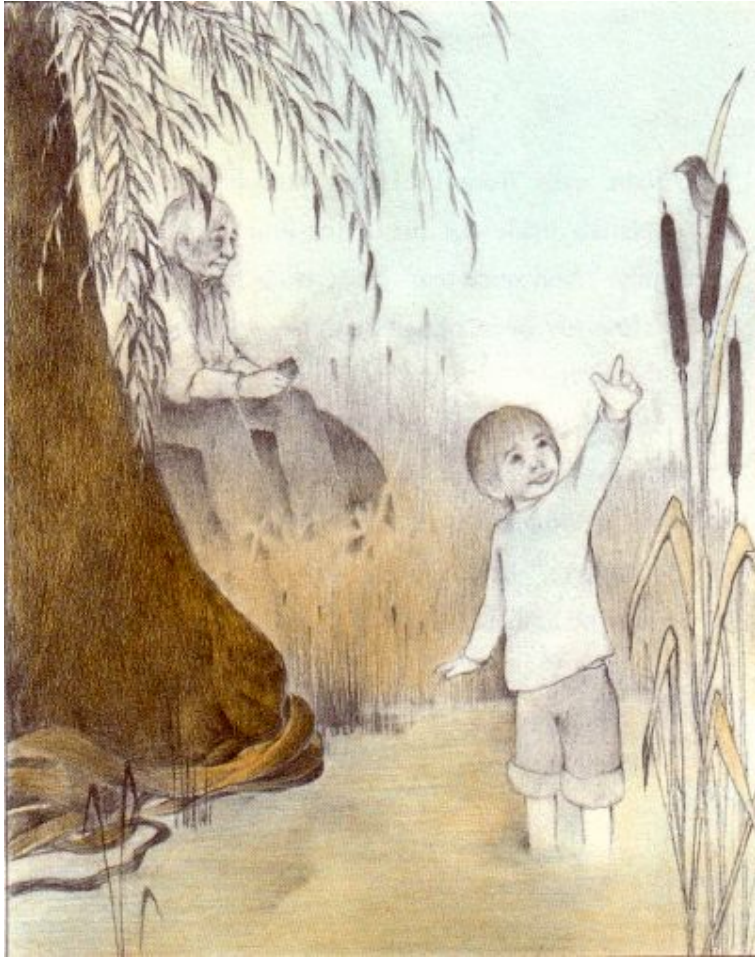
นิ้วผมไหลลงเป็นสายน้ำตกตามรูปป็น เดิมทีว่าง
ใต้ตาให้เต็มเหมือนแอ่งน้ำเล็กๆ ก่อนที่มันจะไหล
ต่อมาที่แก้ม มันเหมือนปุ้จริงๆ ด้วย ตอนนี้นิ้วบอกผม
อย่างนั้น.

ปู่กับผมเดินออกไปข้างนอก ผ่านสนามหน้าบ้าน
ตัดข้ามทุ่งหญ้าไปที่แม่น้ำ ปู่ไม่ได้ตาบอดตั้งแต่เกิด ปู่
จำแสงสะท้อนของพระอาทิตย์ในแม่น้ำได้ จำดอกแค
รอตป่าในทุ่ง และดอกกรักร่เร่ทุกดอกในสวน แต่ปู่ก็จับ
ข้อศอกผมไว้เบาๆ ตอนเดิน ให้ผมช่วยบอกทาง

“ปู่รู้สึกลมใต้ละ” ปู่บอก

ผมรู้ว่าลมพัดมาทางไหนเพราะผมเห็นยอดต้นไม้
ลู่ไปตามลม ปู่รู้จากการสัมผัสของหญ้า และจากวิธีที่
ผมของปู่ปลิวใส่หน้า.

เมื่อเราเดินมาถึงริมแม่น้ำ ผมก็เห็นว่าย่าพูดถูก น้ำขึ้นสูงถึงต้นโกงกาง ไหลไปรอบๆ และระหว่างราก ต้นไม้ เกิดเป็นร่องเล็กๆ เหมือนที่ปู่ทำบนราวบันได กับบนไม้ความคิด ผมเห็นนกสีดำปีกแถบสีแดง นั่งอยู่บนต้นอ้อ ผมยกนิ้วทันทีโดยไม่ต้องคิด

“นั่นนกอะไรล่ะ?” ผมถามอย่างตื่นเต้น

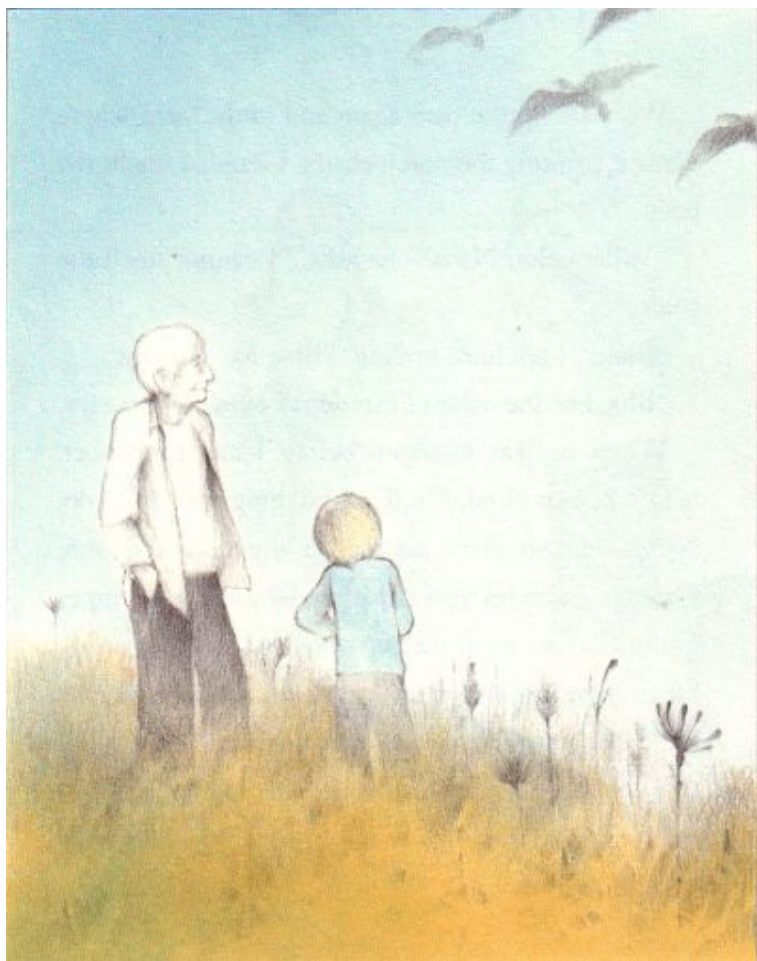
“ก๊อก-กา-รี” นกร้องให้เรา

“กาปีกแดง” ปู่ตอบทันที

ปู่มองไม่เห็นนิ้วผม แต่ได้ยินเสียงนกร้อง

“แล้วไม่ไกลจากเจ้ากาปีกแดง” ปู่บอกขณะเงี้ยวหูฟัง “ก็มีนกกระกระจอกด้วย”

ผมได้ยินเสียงเล็กๆ ของนก มองหาอยู่นานสองนาน จนเห็นนกกระกระจอกสีดินที่ปู้รู้แล้วว่าอยู่ตรงไหน.

เสียงย่าเรียกลอยมาจากกระเบื้องหน้าบ้าน
“ย่าทำขนมปังร้อนให้เป็นอาหารเที่ยงแน่ะ” ปู่
บอกผมอย่างมีความสุข “มีชามะนาวด้วย” ปู่ชอบดื่ม
ชามะนาว

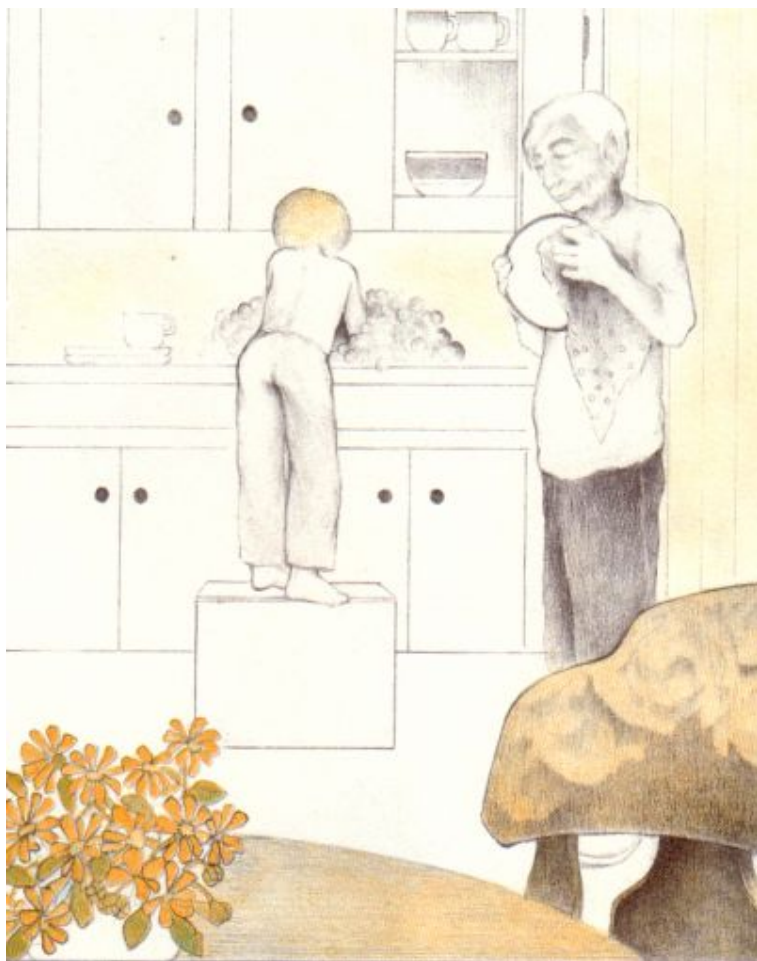
ผมหลับตา แต่ได้กลิ่นแค่ดินเปียกริมแม่น้ำ
ระหว่างที่เราเดินกลับบ้าน อยู่ดีๆ ปู่ก็หยุดเดิน หัน
หัวไปข้างหนึ่ง เงยหูฟัง แล้วปู่ก็ชี้ขึ้นไปบนฟ้า

“นกกาเหว่า” ปู่กระซิบ

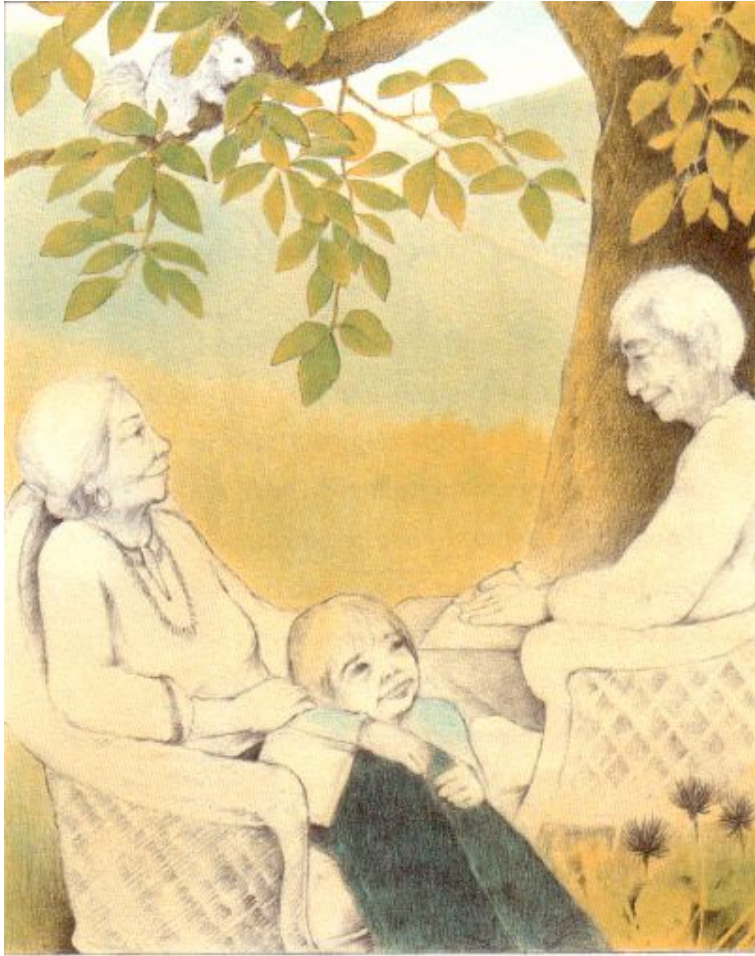
ผมแหงนหน้าดู เห็นฝูงห่านบินอยู่บนฟ้าลึบๆ ใน
ก้อนเมฆ เรียงแถวเป็นรูปตัว V

“ห่านแคนาดาต่างหากฮะ” ผมบอกปู่

“ปู่ยังว่ากาเหว่านะ” ปู่ดีใจ เราทั้งคู่หัวเราะ.

เราเดินตามทางต่อ ย่ำกำลังทาสีเก้าอี้ระเบียงอยู่
บนสนามหน้าบ้าน ปู่ได้กลิ่นสี
“สีอะไรนะย่า?” ปู่ถาม “ฉันแยกกลิ่นสีไม่ออก”
“สีฟ้าอะ” ผมบอกกอมยิ้ม “ฟ้าเหมือนท้องฟ้า”
ตอนที่ปู่ยังหนุ่ม ก่อนที่ผมจะจำความได้ ก่อนที่ปู่
จะตาบอด ปู่ทำทุกอย่างแบบที่ผมทำ แต่ตอนนี้ ตอนที่
เรานั่งดื่มชาและกินข้าวเที่ยงตรงระเบียง ปู่รินชาให้
ตัวเองด้วยการยื่นนิ้วลงไปถ้วยนิดๆ เป็นสัญญาณ
บอกว่าชาเต็มถ้วยแล้ว ชาร้อนๆ ไม่เคยลวกนิ้วปู่เลย
หลังกินข้าวเสร็จ ผมเป็นคนล้างจานส่งให้ปู่ ปู่คล่าจาน
ไปด้วย เช็ดไปด้วย บางจานปู่ส่งกลับมาให้ผมล้าง
ใหม่
“คราวหน้านะ” ปู่พูด แกล้งทำเสียงโกรธ “ปู่ล้าง
หลานเช็ด”.

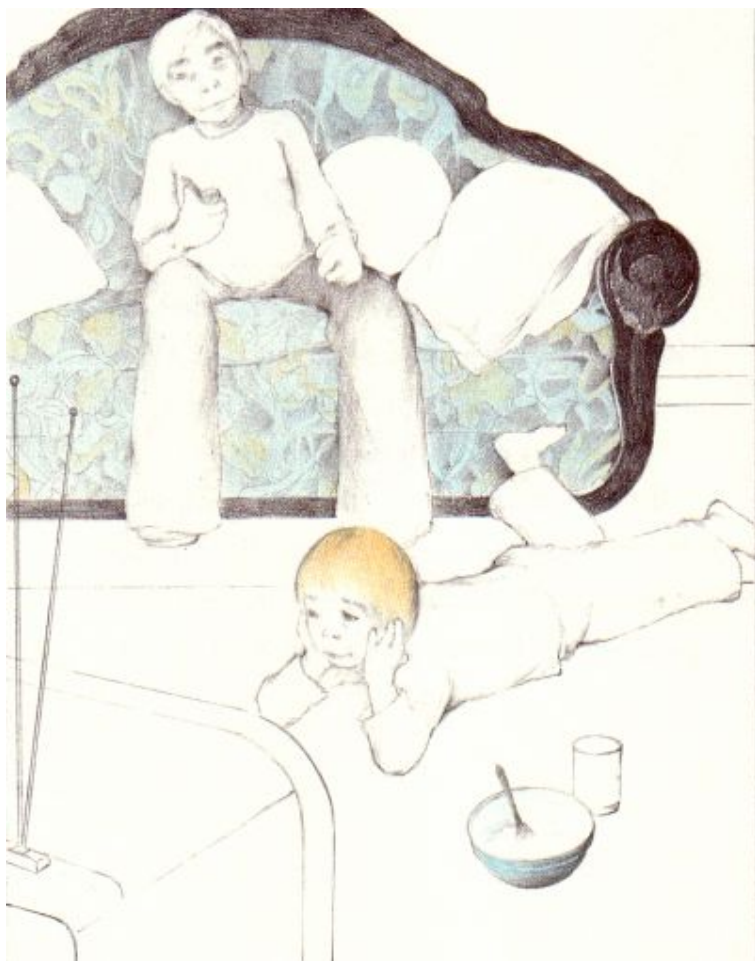

ช่วงบ่าย ปู่ ย่า และผมเอาหนังสือออกไปอ่าน
ข้างนอกใต้ต้นแอปเปิล ปู่อ่านหนังสือด้วยการเอานิ้ว
คลำตัวอักษรเบรล ที่ใช้จุดสูงต่ำเรียงเป็นคำพูด
ระหว่างที่อ่าน ปู่หัวเราะออกมาดังๆ

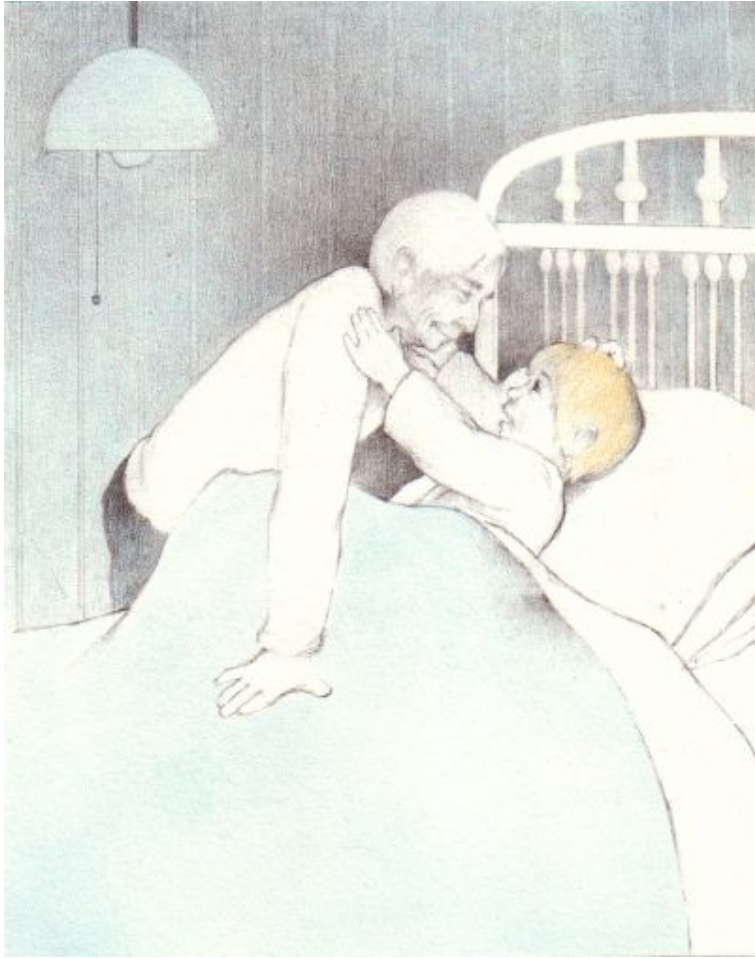
“บอกเราซิว่ามีอะไรตลก” ย่าพูด “อ่านให้เราฟัง
หน่อยสิจ๊ะ”

ปู่ทำตาม

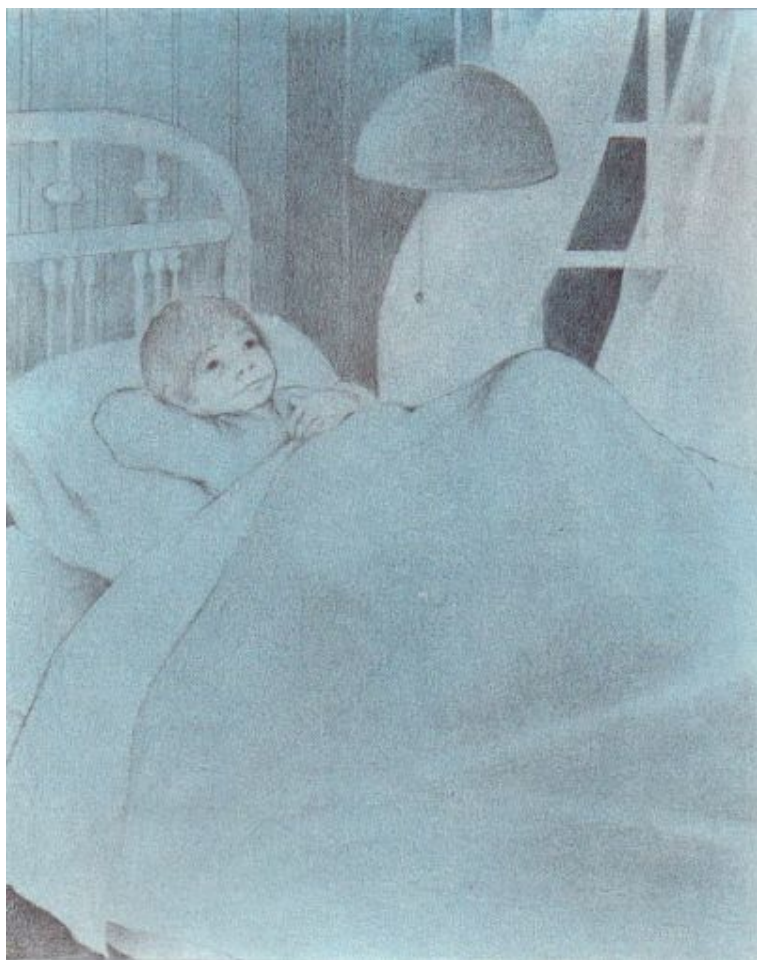
ย่ากับผมวางหนังสือของเราลงเพื่อฟังปู่ กระรอก
สี่เท้าตัวเล็กๆ ไต่ลงมาจากต้นแอปเปิล ชูหางตั้ง
เหมือนตั้งใจฟังด้วย แต่ปู่มองไม่เห็นมัน.

หลังข้าวเย็น ปู่เปิดทีวี ผมดู แต่ปู่ฟัง เสียงเพลง
และเสียงคนพูดบอกปู่ให้รู้ว่า เรื่องกำลังอันตรายหรือ
ตลก สนุกหรือเศร้า.

ปุ๋รู้ได้ยังไงผมก็ไม่รู้ ว่ากลางวันกลายเป็น
กลางคืนเมื่อไหร่ ปุ๋พาผมขึ้นไปข้างบน ห่มผ้าห่มให้ ปุ๋
ก้มตัวมาหอมแก้ม มือก็ลูบหัวผม
“ต้องตัดผมแล้วนะ จอน” ปุ๋บอก
ก่อนออกจากห้อง ปุ๋ดึงสายสวิตช์ไฟเหนือเตียง
ผมเพื่อปิดไฟให้ แต่ปุ๋กลับเปิดไฟแทนโดยไม่รู้ตัว ผม
นอนยิ้มอยู่เฉยๆ ชักพิกหลังจากที่ปุ๋ออกจากห้องไป
แล้วผมก็ลุกขึ้นมาปิดไฟ.

ตอนที่กลางคืนมีดสนิทสำหรับผม เหมือนมันมีด
สนิทสำหรับปู่ ผมได้ยินเสียงกลางคืนเหมือนที่ปู่ได้ยิน
บ้านดั่งเอี้ยดอ้าด นกร้องเพลงสุดท้ายของวัน ลมพัด
ใบไม้ดังซู่ๆ บนต้นไม้นอกหน้าต่างห้องผม
ทันใดนั้น ผมได้ยินเสียงฝูงห่านบินเฉียดหลังคา
บ้านไป
“ปู่คะ” ผมเรียกเบาๆ หวังว่าปู่คงได้ยินมัน
เหมือนกัน
“กาเหว่านะ” ปู่ตอบ.

“นอนได้แล้วนะจอน” ย่าพูด
ปู่เคยบอกว่าเสียงของย่ายิ้มให้ปู่ ผมลองดู
“อะไรรึนะฮะ?” ผมร้องถาม
“ย่าบอกให้นอนได้แล้วจ้ะ” ย่าตอบ
ย่าตอบเสียงแข็ง แต่ปู่พูดถูก เสียงของย่ายิ้มให้
ผม ผมรู้ เพราะผมมองโลกผ่านปู่.

บทแปล © “คนชายขอบ”, กันยายน 2548

ต้นฉบับ © Patricia MacLachlan, Deborah Kogan Ray

หมายเหตุ:

บทแปลนี้ทำขึ้นด้วยเจตนาต้องการอนุรักษ์ และเผยแพร่หนังสือเด็ก
อันล้ำค่าเล่มนี้ มิได้ต้องการละเมิดลิขสิทธิ์ใดๆ หนังสือเล่มนี้เคยมี
ผู้อื่นแปลเป็นไทย และพิมพ์จำหน่ายภายใต้ชื่อ “มองโลกผ่านปู่” แล้ว
เมื่อประมาณปี 2521 แต่ผู้แปลทำหนังสือหาย และไม่สามารถค้นเจอ
ข้อมูลใดๆ ได้ ผู้แปลจึงพยายามแปลขึ้นใหม่จากต้นฉบับ
ภาษาอังกฤษ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้